

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS PARAMOS MOKINIAMS ĮSTATYMO
NR. X-686 PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai

Lietuvos Respublikos socialinės paramos mokiniams įstatymo Nr. X-686 pakeitimo įstatymo projektas, kurio 1 straipsnyje nauja redakcija dėstomas Lietuvos Respublikos socialinės paramos mokiniams įstatymas (toliau – Įstatymo projektas), parengtas:

1) siekiant tobulinti socialinės paramos mokiniams (mokinių nemokamo maitinimo ir paramos mokinio reikmenims įsigyti) organizavimą, efektyviai panaudoti Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšas, skiriamas socialinei paramai mokiniams ir atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos socialinės paramos mokiniams įstatymo (toliau – Įstatymas) įgyvendinimo stebėsenos metu savivaldybių pateiktas pastabas ir pasiūlymus dėl Įstatyme nustatytų nemokamam maitinimui skirtiems produktams ir mokinio reikmenims įsigyti skiriamų lėšų dydžių didinimo, kreipimosi dėl socialinės paramos mokiniams ir šios paramos teikimo tvarkos tobulinimo;

2) atsižvelgiant į Lietuvos statistikos departamento skelbiamus vartojimo prekių ir paslaugų kainų pokyčius ir statistinę informaciją apie vidutines mažmenines maisto prekių kainas (pvz., 2017–2018 m. sausio mėn., palyginti su 2016–2017 m. sausio mėn., vartojimo prekių ir paslaugų kainos per metus vidutiniškai padidėjo 3,9 procento, maisto produktų ir nealkoholinių gėrimų kainos padidėjo 3,5 procento). Be to, maisto produktams įsigyti skiriamos lėšos didinamos ir dėl 2018 m. rugsėjo 1 d. įsigaliojusių Maitinimo organizavimo ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo mokyklose ir vaikų socialinės globos įstaigose tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. lapkričio 11 d. įsakymu Nr. V-964 „Dėl Maitinimo organizavimo ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo mokyklose ir vaikų socialinės globos įstaigose tvarkos aprašo patvirtinimo“, pakeitimų, kuriais padidinami kokybiniai reikalavimai maisto produktams, naudojamiems vaikams maitinti. Reikalaujama patiekti tik šviežius, sveikatai palankius, aukščiausios kokybės maisto produktus. Maistinė ir energinė mokinių maitinimo komplekso sudėtis privalo atitikti nustatytus reikalavimus.

Vienam mokiniui vienai dienai nemokamam maitinimui skirtiems produktams įsigyti (įskaitant prekių pirkimo pridėtinės vertės mokestį) skiriamų lėšų dydžiai paskutinį kartą buvo keičiami 2014 m. sausio 1 d. Mokinio reikmenims įsigyti skiriamų lėšų dydis (57 eurai) vienam mokiniui per kalendorinius metus nesikeitė nuo 2016 metų.

Įstatymo projekto tikslas – tobulinti esamą socialinės paramos mokiniams teisinį reguliavimą, siekiant užtikrinti sveikos mitybos reikalavimus atitinkantį mokinių maitinimą ir didesnę finansinę paramą šeimoms, auginančioms mokyklinio amžiaus vaikus.

Svarbiausi Įstatymo projekto uždaviniai:

1) padidinti mokinių nemokamam maitinimui skirtiems produktams ir mokinio reikmenims įsigyti skiriamų lėšų dydžius;

2) išspręsti Įstatymo nuostatų praktinio įgyvendinimo problemas, susijusias su kreipimusi dėl socialinės paramos mokiniams bei šios paramos teikimu.

Atsižvelgiant į tai, kad Įstatymo projektu keičiama daugiau nei pusė šiuo metu galiojančio Įstatymo straipsnių, Įstatymas išdėstytas nauja redakcija.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Įstatymo projektą parengė Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Ministerija) Piniginės paramos ir būsto skyriaus patarėja Rima Kurlianskienė, tel. 266 4284, el. p. Rima.Kurlianskiene@socmin.lt.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami Įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai

Įstatymas taikomas mokiniams, kurie mokosi bendrojo ugdymo mokyklose, profesinio mokymo įstaigose, ikimokyklinio ugdymo mokyklose ar pas kitą švietimo teikėją (išskyrus laisvąjį mokytoją) (toliau – mokykla) pagal bendrojo ugdymo programas, įregistruotas Studijų, mokymo programų ir kvalifikacijų registre, ar priešmokyklinio ugdymo programą.

Įstatymas netaikomas mokiniams, kurie yra išlaikomi (nemokamai gauna nakvynę, maistą ir mokinio reikmenis) valstybės arba savivaldybės finansuojamose įstaigose arba kuriems įstatymų nustatyta tvarka yra skiriama globos (rūpybos) išmoka. Taikant šią nuostatą praktikoje, teisės į socialinę paramą mokiniams neturi tie asmenys, kurie, pasibaigus vaiko globai (rūpybai), toliau mokosi pagal bendrojo ugdymo programą ir kuriems pagal Lietuvos Respublikos išmokų vaikams įstatymą yra mokama tik globos (rūpybos) išmoka (globos (rūpybos) išmokos tikslinis priedas nėra mokamas), kurios dydis (152 eurai) yra mažesnis už nustatytą pajamų ribą (183 eurai) socialinei paramai mokiniams gauti.

Įstatyme nustatytos dvi socialinės paramos mokiniams rūšys: mokinių nemokamas maitinimas ir parama mokinio reikmenims įsigyti. Mokyklų steigėjams rekomenduojamos mokinių nemokamo maitinimo rūšys nustatytos Mokinių nemokamo maitinimo mokyklose tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. gruodžio 23 d. nutarimu Nr. 1770 „Dėl Mokinių nemokamo maitinimo mokyklose tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Tvarkos aprašas). Vadovaujantis Tvarkos aprašu, mokiniams pietūs ir maitinimas mokyklose organizuojamose vasaros poilsio stovyklose skiriami Įstatymo 5 straipsnyje nustatytais atvejais. Pietūs, pusryčiai, pavakariai ir maitinimas mokyklose organizuojamose vasaros poilsio stovyklose gali būti skiriami ir savivaldybės nustatyta tvarka Įstatymo 14 straipsnio 4 dalies 4 punkte nustatytais atvejais.

Mokiniai turi teisę į nemokamą maitinimą ir į paramą mokinio reikmenims įsigyti, jeigu vidutinės pajamos vienam iš bendrai gyvenančių asmenų ar vienam gyvenančiam asmeniui (toliau – vidutinės pajamos vienam asmeniui) per mėnesį yra mažesnės kaip 1,5 valstybės remiamų pajamų (toliau – VRP) dydžio (šiuo metu 183 eurai).

Kitais savivaldybės, kurioje priimamas sprendimas dėl socialinės paramos mokiniams skyrimo, tarybos nustatytais atvejais (ligos, nelaimingo atsitikimo, netekus maitintojo, kai bendrai gyvenantys asmenys augina tris ir daugiau vaikų ar vaikus augina neįgalūs bendrai gyvenantys asmenys ir kt.), atsižvelgiant į bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens gyvenimo sąlygas, mokiniai turi teisę į nemokamą maitinimą, jeigu vidutinės pajamos vienam asmeniui per mėnesį yra mažesnės kaip 2 VRP dydžiai. Atsižvelgiant į tai, kad savivaldybės gali nustatyti skirtingus atvejus, asmenų, besikreipiančių dėl nemokamo maitinimo, padėtis gali būti nevienoda, priklausomai nuo to, kurioje savivaldybėje jie gyvena. Taikant šią nuostatą praktikoje, savivaldybėms kyla neaiškumų. Jų kyla ir skiriant nemokamą maitinimą savivaldybės nustatyta tvarka pagal Įstatymo 14 straipsnio 4 dalies 4 punktą, kuriame pajamų riba nėra nustatyta. Todėl, siekiant sudaryti palankesnes sąlygas gauti socialinę paramą mokiniams ir išvengti Įstatymo nuostatų taikymo neaiškumų, siūloma tikslinti Įstatymo 5 straipsnio 2 dalies ir Įstatymo 14 straipsnio 4 dalies 4 punkto nuostatas.

Įstatyme nustatyta, kad pareiškėjas dėl socialinės paramos mokiniams kreipiasi į deklaruotos gyvenamosios vietos savivaldybės administraciją, o jeigu gyvenamoji vieta nedeklaruota, – į savivaldybės, kurioje gyvena, administraciją. Taikant šią nuostatą praktikoje, kyla neaiškumų, nes nėra aiškiai nustatyta, į kurios savivaldybės administraciją turėtų kreiptis asmenys, įtraukti į gyvenamosios vietos nedeklaravusių asmenų apskaitą.

Įstatyme nustatyta, kad tuo atveju, kai kreipimosi dėl mokinių nemokamo maitinimo mėnesį bent vieno iš bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens pajamų šaltinis ar bendrai gyvenančių asmenų sudėtis, palyginti su 3 praėjusiais kalendoriniais mėnesiais, pasikeitė, mokiniams, iki kalendorinių metų ar mokslo metų pabaigos ar vasaros atostogų metu mokyklose organizuojamose dieninėse vasaros poilsio stovyklose gavusiems nemokamą maitinimą, nemokamas maitinimas teikiamas, kol bus pateikta informacija apie pasikeitusias pajamas ir priimtas naujas sprendimas dėl nemokamo maitinimo skyrimo, bet ne ilgiau kaip 2 mėnesius nuo prašymo-paraiškos pateikimo dienos. Taikant šią nuostatą praktikoje, teisės į nemokamą maitinimą neturi mokiniai, kurie dėl nemokamo maitinimo kreipiasi pirmą kartą (pvz., pirmokai).

Pagal esamą teisinį reguliavimą, vienam mokiniui vienai dienai nemokamam maitinimui skirtiems produktams įsigyti (įskaitant prekių pirkimo pridėtinės vertės mokestį) skiriama nuo 1,3 iki 7,7 procento bazinės socialinės išmokos (toliau – BSI) dydžio suma (nuo 0,49 iki 2,93 euro), vadovaujantis Pusryčių, pietų ir pavakarių patiekalų gamybai reikalingų produktų rinkinių sąrašu pagal mokinių amžiaus grupes, patvirtintu Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. spalio 4 d. įsakymu Nr. V-877 „Dėl Pusryčių, pietų ir pavakarių patiekalų gamybai reikalingų produktų rinkinių sąrašo pagal mokinių amžiaus grupes patvirtinimo“. Konkrečioms mokinių nemokamo maitinimo rūšims skirtiems produktams įsigyti skiriamų vienai dienai vienam mokiniui lėšų dydžiai nustatyti Tvarkos apraše (nuo 1,3 iki 2,2 procento BSI dydžio suma pusryčiams ar pavakariams; nuo 2,8 iki 4 procentų BSI dydžio suma pietums; nuo 6,6 iki 7,7 procento BSI dydžio suma maitinimui mokyklose organizuojamose vasaros poilsio stovyklose).

Įvertinus Lietuvos statistikos departamento skelbiamą informaciją apie vartojimo prekių ir paslaugų kainų pokyčius ir statistinę informaciją apie vidutines mažmenines maisto prekių kainas bei kokybinius reikalavimus maisto produktams, naudojamiems vaikams maitinti, darytina išvada, kad, siekiant užtikrinti visavertį, sveikos mitybos reikalavimus atitinkantį mokinių maitinimą, šiuo metu skiriamų lėšų mokinių nemokamam maitinimui skirtiems maisto produktams įsigyti nepakanka.

Mokinio reikmenims įsigyti (įskaitant prekių pirkimo pridėtinės vertės mokestį) skiriama 1,5 BSI dydžio suma (57 eurai) vienam mokiniui per kalendorinius metus. Minėta suma nepasiturinčioms šeimoms, auginančioms mokyklinio amžiaus vaikus, yra nepakankama, nes mokiniui reikalingos ne tik kanceliarinės prekės, bet ir sportinė apranga, avalynė, o neretai ir mokyklinė uniforma.

4. Įstatymo projekte siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Įstatymo projektu siūloma:

1. Siekiant užtikrinti visavertį, sveikos mitybos reikalavimus atitinkantį mokinių maitinimą, apie 25 procentais padidinti vienam mokiniui vienai dienai nemokamam maitinimui skirtiems produktams įsigyti skiriamų lėšų dydžius. Vadovaujantis Vyriausybės teisėkūros ekonomiško principu, Tvarkos aprašo nuostatas perkelti į Įstatymą ir Įstatymo 7 straipsnyje nustatyti: pusryčiams / pavakariams skirtiems produktams įsigyti vienai dienai vienam mokiniui (įskaitant prekių pirkimo pridėtinės vertės mokestį) skirti nuo 1,6 iki 2,8 procento BSI dydžio sumą (nuo 0,61 iki 1,06 euro); pietums – nuo 3,5 iki 5 procentų BSI dydžio sumą (nuo 1,33 iki 1,9 euro); maitinimui mokyklų organizuojamose vasaros poilsio stovyklose – nuo 8,3 iki 9,7 procento BSI dydžio sumą (nuo 3,15 iki 3,69 euro). Taip pat, siekiant teisinio aiškumo, patikslinti Įstatymo 3, 5 straipsnių nuostatas ir konkrečias mokinių nemokamo maitinimo rūšis nustatyti Įstatyme.

Įstatymo projekte siūlomi maisto produktams įsigyti skiriamų lėšų dydžiai apskaičiuoti, įvertinus didėjančias maisto produktų kainas, vadovaujantis Pusryčių, pietų ir pavakarių patiekalų gamybai reikalingų produktų rinkinių sąrašu pagal mokinių amžiaus grupes, patvirtintu Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. spalio 4 d. įsakymu Nr. V-877 „Dėl Pusryčių, pietų ir pavakarių patiekalų gamybai reikalingų produktų rinkinių sąrašo pagal mokinių amžiaus grupes patvirtinimo“, bei remiantis Lietuvos statistikos departamento pateikta informacija apie vidutines mažmenines maisto produktų kainas bei vartojimo prekių ir paslaugų kainų pokyčius.

2. Siekiant labiau finansiškai paremti nepasiturinčias šeimas, įvertinus Lietuvos statistikos departamento teikiamą informaciją apie vartojimo prekių ir paslaugų kainų pokyčius (pvz., 2017–2018 m. sausio mėn., palyginti su 2016–2017 m. sausio mėn., vartojimo prekių ir paslaugų kainos per metus vidutiniškai padidėjo 3,9 procento) bei atsižvelgiant į savivaldybių ir tėvų, auginančių mokyklinio amžiaus vaikus, siūlymus, padidinti mokinio reikmenims įsigyti (įskaitant prekių pirkimo pridėtinės vertės mokestį) skiriamų lėšų dydį nuo 1,5 iki 2 BSI (nuo 57 iki 76 eurų) dydžio.

3. Siekiant suderinti Įstatymo nuostatas su Lietuvos Respublikos civilinio kodekso nuostatomis, papildyti Įstatymo 2 straipsnio 2 dalį – nustatyti, kad dėl socialinės paramos mokiniams gali kreiptis mokinys nuo keturiolikos iki aštuoniolikos metų, turintis tėvų sutikimą.

4. Siekiant teisinio aiškumo ir sudaryti palankesnes sąlygas gauti socialinę paramą mokiniams, nustatyti vienodą nemokamo maitinimo ir paramos mokinio reikmenims įsigyti teisinį reguliavimą, neatsižvelgiant į tai, kurioje savivaldybėje pareiškėjas gyvena, Įstatymo projekto 5 straipsnio 2 dalyje ir 15 straipsnio 4 dalies 4 punkte įtvirtinant baigtinį atvejų sąrašą ir nustatant pajamų ribą. Atsižvelgiant į tai, kad Įstatyme įteisintos dvi socialinės paramos mokiniams rūšys (nemokamas maitinimas ir parama mokinio reikmenims įsigyti) ir kad Įstatymo projekto 15 straipsnio 4 dalies 4 punkte siūloma nustatyti, kad išimties atvejais, jeigu vidutinės pajamos vienam asmeniui per mėnesį yra mažesnės kaip 2,5 VRP dydžio, gali būti skiriamas ne tik nemokamas maitinimas, bet ir parama mokinio reikmenims įsigyti, padidinti skiriamų lėšų dydį nuo 4 iki 6 procentų išlaidoms produktams, mokinio reikmenims ir administravimui skirtų valstybės biudžeto lėšų (įvertinus praėjusiais metais nemokamą maitinimą išimties atvejais gavusių mokinių skaičių, planuojama, kad parama mokinio reikmenims įsigyti išimties atvejais galėtų būti suteikta apie 3 500 mokinių ir tam panaudota apie 1,2 procento išlaidoms produktams, mokinio reikmenims ir administravimui skirtų valstybės biudžeto lėšų).

5. Siekiant teisinio aiškumo ir suteikti galimybę dėl socialinės paramos mokiniams kreiptis asmenims, kurie, pasibaigus globai (rūpybai), toliau mokosi pagal bendrojo ugdymo programą, tikslinti Įstatymo 1 straipsnio 4 dalį ir nustatyti, kad Įstatymas netaikomas mokiniams, kuriems Lietuvos Respublikos civilinio kodekso nustatyta tvarka nustatyta vaiko laikinoji ar nuolatinė globa (rūpyba). Šie asmenys pradeda gyventi savarankiškai be globėjų pagalbos. Jeigu, pasibaigus vaiko globai (rūpybai), jie toliau mokosi pagal bendrojo ugdymo programą, pagal Išmokų vaikams įstatymą, mokama tik globos (rūpybos) išmoka (globos (rūpybos) išmokos tikslinis priedas nemokamas), kurios dydis (152 eurai) yra mažesnis už nustatytą pajamų ribą (183 eurai) socialinei paramai mokiniams gauti. Siūlomu teisiniu reguliavimu siekiama buvusius globotinius skatinti mokytis ir palengvinti sąlygas įsitvirtinti savarankiškame gyvenime.

Be to, atsižvelgiant į Įstatymo projekto 1 straipsnio 3 dalies 4 punkto nuostatą, pagal kurią įstatymas netaikomas mokiniams, kuriems Civilinio kodekso nustatyta tvarka nustatyta vaiko laikinoji ar nuolatinė globa (rūpyba), bei Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo 2 straipsnio 2 dalimi įtvirtintą bendrai gyvenančių asmenų sampratą, atsisakyti kaip neaktualių Įstatymo 6 straipsnio 3 dalies nuostatų, susijusių su vidutinių pajamų vienam asmeniui skaičiavimu, bei patikslinti Įstatymo 1 straipsnio 5 dalį – išbraukti žodžius „globėjai (rūpintojai)“, ir 2 straipsnio 2 dalį – išbraukti žodžius „globėjų (rūpintojų)“. Visais atvejais dėl socialinės paramos mokiniams gali kreiptis vienas iš mokinio tėvų ar kitų bendrai gyvenančių pilnamečių asmenų ar jų įgaliotas asmuo.

6. Siekiant užtikrinti, kad nemokamą maitinimą gautų visi mažas pajamas gaunančių šeimų vaikai, patikslinti Įstatymo 6 straipsnio 4 dalies nuostatas dėl vidutinių pajamų vienam asmeniui skaičiavimo tuo atveju, kai vertinamos kreipimosi mėnesio pajamos.

7. Siekiant Įstatymo nuostatų taikymo aiškumo, papildyti Įstatymo 10 straipsnį nauja nuostata dėl prašymo-paraiškos pateikimo būdų ir nustatyti, kad prašymas-paraiška gali būti pateiktas asmeniškai, paštu, elektroniniu būdu, kai valstybės elektroninės valdžios sistemoje teikiama elektroninė paslauga, arba per atstovą.

8. Siekiant teisinio apibrėžtumo, aiškumo ir nuoseklumo, Įstatymą papildyti nauju 13 straipsniu, kuriame būtų nustatyti socialinės paramos mokiniams neskyrimo ir nutraukimo pagrindai.

9. Siekiant išvengti Įstatymo nuostatų praktinio taikymo problemų, atlikti kitus Įstatymo pakeitimus:

9.1. siekiant teisinio reguliavimo nuoseklumo, atsisakyti Įstatymo 2 straipsnyje įtvirtintos sąvokos „Mokinių sąrašas“, kuri kituose Įstatymo straipsniuose nevartojama;

9.2. siekiant suderinti Įstatymo nuostatas su Lietuvos Respublikos gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo nuostatomis, patikslinti Įstatymo nuostatas, susijusias su pareiškėjo gyvenamąja vieta – nurodyti, kad pareiškėjas dėl socialinės paramos mokiniams kreipiasi į savivaldybės, kurios teritorijoje Gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo nustatyta tvarka deklaruoja gyvenamąją vietą arba yra įtrauktas į gyvenamosios vietos nedeklaravusių asmenų apskaitą, administraciją, o jeigu

gyvenamoji vieta nedeklaruota ir nėra įtrauktas į gyvenamosios vietos nedeklaravusių asmenų apskaitą, – į savivaldybės, kurios teritorijoje faktiškai gyvena, administraciją. Atitinkamai tikslinamos ir kitos nuostatos, susijusios su šiuo aspektu;

9.3. siekiant teisinio reguliavimo nuoseklumo ir aiškumo įgyvendinant nuostatas praktikoje, patikslinti Įstatymo 12 straipsnio 5 dalį – nustatyti, kad, mokiniui pakeitus mokyklą, ankstesnės mokyklos administracija naujos mokyklos administracijai ne vėliau kaip kitą darbo dieną po mokyklos pakeitimo dienos pateikia laisvos formos pažymą apie mokinio teisę gauti nemokamą maitinimą ir informuoja pareiškėjo gyvenamosios vietos savivaldybės administraciją apie tai, kad mokinys pakeitė mokyklą. Šioje pažymoje mokyklos administracija nurodo šiuos mokinio duomenis: vardą, pavardę, asmens kodą, gyvenamosios vietos adresą. Mokiniui nemokamas maitinimas naujoje mokykloje pradedamas teikti nuo kitos darbo dienos, kai pažyma buvo gauta mokykloje.

9.4. siekiant sudaryti palankesnes sąlygas mokykloms organizuoti vasaros poilsio stovyklas, patikslinti Įstatymo 5 straipsnio 2 dalį – nustatyti, kad nemokamas maitinimas mokiniams skiriamas vasaros atostogų metu mokyklų organizuojamose vasaros poilsio stovyklose;

9.5. sistemiškai vertinant Įstatymo taikymo nuostatas, siekiant teisinio aiškumo, patikslinti Įstatymo 10 straipsnio 5 dalies nuostatas, kuriomis reglamentuojamas socialinės paramos skyrimas, kai pareiškėjas dėl socialinės paramos mokiniams nesikreipė, tačiau parama mokiniui galimai reikalinga. Tokiu atveju mokyklos administracija turėtų informuoti mokinio gyvenamosios vietos savivaldybės administraciją dėl poreikio įvertinti šeimos gyvenimo sąlygas ir teikti socialinę paramą mokiniams;

9.6. atlikti kitus redakcinio pobūdžio pakeitimus.

10. Įstatymo įsigaliojimą numatyti 2019 m. sausio 1 d.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai, galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikia imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Neigiamų pasekmių nenumatoma. Teigiamos teisinio reguliavimo pasekmės aptartos šio aiškinamojo rašto 4 dalyje.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Įstatymo projekto antikorupcinis vertinimas atliktas vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 8 straipsnio 1 dalies 3 punkto nuostatomis, nes Įstatymo projektu numatoma reguliuoti visuomeninius santykius, susijusius su socialinės paramos mokiniams teikimu iš valstybės biudžeto.

Atlikus Įstatymo projekto antikorupcinį vertinimą, korupcijos rizika nenustatyta.

Įstatymo priėmimas įtakos kriminogeninei situacijai neturės.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Priimtas Įstatymas tiesioginės įtakos verslo sąlygoms ir verslo plėtrai neturės.

8. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Priėmus Įstatymą, reikės pripažinti netekusiais galios:

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. rugsėjo 12 d. nutarimą Nr. 880 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos socialinės paramos mokiniams įstatymą“;

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. gruodžio 23 d. nutarimą Nr. 1770 „Dėl Mokinių nemokamo maitinimo mokyklose tvarkos aprašo patvirtinimo“.

9. Įstatymo projekto atitiktis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimams ir Įstatymų projektų sąvokų ir jas įvardijančių terminų įvertinimas Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymo projektas atitinka Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimus. Įstatymo projekte naujų sąvokų nepateikiama.

10. Įstatymo projekto atitiktis Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir Europos Sąjungos dokumentams

Įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos teisės normas.

11. Įstatymui įgyvendinti reikalingi įgyvendinamieji teisės aktai, šių aktų rengėjai ir terminai

Iki įsigaliojant Įstatymui:

1. Ministerija turės parengti ir socialinės apsaugos ir darbo ministras turės patvirtinti šių socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymų pakeitimų projektus:

1.1. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2005 m. birželio 27 d. įsakymo Nr. A1-183 „Dėl kai kurių socialinei paramai gauti reikalingų formų patvirtinimo“;

1.2. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006 m. spalio 12 d. įsakymo Nr. A1-283 „Dėl teisės aktų, numatytų Lietuvos Respublikos socialinės paramos mokiniams įstatyme, patvirtinimo“;

1.3. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006 m. liepos 13 d. įsakymo Nr. A1-193 „Dėl Specialių tikslinių dotacijų savivaldybių biudžetams lėšų apskaičiavimo metodikos patvirtinimo“.

2. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija turės parengti ir švietimo ir mokslo ministras turės patvirtinti Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. spalio 23 d. įsakymo Nr. V-812 „Dėl mokinių nemokamam maitinimui skirtiems produktams įsigyti skiriamų vienai dienai vienam mokiniui lėšų dydžio nustatymo“ pakeitimo projektą ir, esant poreikiui, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2018 m. birželio 29 d. įsakymo Nr. V-622 „Dėl individualių mokymosi priemonių sąrašo patvirtinimo“ pakeitimo projektą.

3. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, esant poreikiui, turės parengti ir sveikatos apsaugos ministras turės patvirtinti Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. spalio 4 d. įsakymo Nr. V-877 „Dėl pusryčių, pietų ir pavakarių patiekalų gamybai reikalingų produktų rinkinių sąrašo pagal mokinių amžiaus grupes patvirtinimo“ pakeitimo projektą.

4. Savivaldybių institucijos turės pakeisti ir patvirtinti šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus: patikslinti mokinių nemokamo maitinimo mokyklose tvarką ir paramos mokinio reikmenims įsigyti tvarką.

12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti

Pritarus Įstatymo projekte siūlomoms nuostatomis, preliminariais Ministerijos skaičiavimais, palyginti su šiuo metu galiojančiu teisiniu reguliavimu, papildomai reikės apie 6,4 mln. eurų, iš jų: iš valstybės biudžeto – apie 5,4 mln. eurų (iš jų Švietimo ir mokslo ministerijai – apie 80 tūkst. eurų), iš savivaldybių biudžetų (gamybos išlaidoms finansuoti) – apie 1,0 mln. eurų. Tačiau, įvertinus tai, kad bendras mokinių skaičius kasmet mažėja ir 2018 m. faktinis socialinės paramos mokiniams gavėjų skaičius yra mažesnis, nei buvo planuota dėl VRP dydžio didinimo, todėl mažesnės ir išlaidos, 2019–2021 metais savivaldybėms naujoms nuostatomis įgyvendinti papildomai skirti valstybės ir savivaldybių biudžetų lėšų nereikės. Atsižvelgiant į tai, kad 2018 m. valstybės biudžete Švietimo ir mokslo ministerijai skirti bendrieji asignavimai nebuvo padidinti dėl VRP dydžio didinimo ir planuojamo paramos gavėjų skaičiaus didėjimo, Įstatymo projekte siūlomoms nuostatomis įgyvendinti Švietimo ir mokslo ministerijai papildomai turės būti skirta apie 80 tūkst. eurų (2018 m. mokinių nemokamam maitinimui Švietimo ir mokslo ministerijai skirta apie 231 tūkst. eurų. Pritarus Įstatymo projekte siūlomoms nuostatomis (padidinus produktams pietums skiriamų lėšų dydį apie 0,36 euro), 2019 m. mokinių nemokamam maitinimui iš viso reikėtų apie 338 tūkst. eurų (258 tūkst. eurų nuostatomis pagal galiojančią teisinį reguliavimą įgyvendinti, 80 tūkst. eurų – siūlomoms nuostatomis įgyvendinti).

13. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai, rekomendacijos ir išvados

Rengiant Įstatymo projektą, specialistų vertinimų ar išvadų nebuvo gauta.

14. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia Įstatymų projektams įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno *Eurovoc* terminus, temas bei sritis

Reikšminiai Įstatymo projekto žodžiai, kurių reikia jiems įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant reikšminius žodžius pagal Europos žodyną *Eurovoc*, yra „socialinė parama mokiniams“, „nemokamas maitinimas“, „mokinio reikmenys“.

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Būtina skelbti rusų ir anglų kalbomis.

Lietuvos Respublikos
Socialinės apsaugos ir darbo ministerija

Linas Kukuraitis

Asmenų priėmimo ir
dokumentų valdymo skyriaus
stilistė

Viktorija Bačiūtė-Starkuvienė

2018-10-12